

2

www.tongyulduzi.uz

Vatan yagonadir,
Vatan bittadir!

Tong Yulduzi

2013-yil
18-fevral
№7
(66912)

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN - 2010-6092

Ushbu sonda:

TEZKOR THOM ZIVONI

4-bet

**TARBIYA QAYERDA
SHAKLLANADI?**

5-bet

SIRLI DARAXT

8-bet

SHE'RIYAT GULSHANIDA

Barkamol avlod tarbiyasida adabiyotning o'rni beqiyos. Adabiyot, she'riyat ixlosmandi bo'lgan o'g'il-qizlarning murg'ak qalblarida ezguliklar ildiz otadi.

Poytaxtimizning Uchtepa tumanidagi 283-umumta'lim maktabidagi «She'riyat gulshani» nomli to'garak ana shunday maqsadda tashkil qilingan. Ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi Muhiba Rajabova rahbarlik qilayotgan mazkur to'garakda Humoyun Milikov, Iroda Sodiqova singari yosh qalamkashlar adabiyot, she'riyat olamiga oshno tutinishyapti.

2-bet

Hazorasp tumanidagi 2-umumta'lim maktabi ibratli ishlari, o'ziga xos an'analari bilan nafaqat viloyatdagi, balki respublikamizdagi ilg'or maktablardan biri sanaladi.

O'ZGACHA TARADDUD

«Xalq ta'limi a'lochisi», tashabbuskor va izlanuvchan maktab rahbari Hotam aka Bobojonov ta'lim sohasidagi yangiliklarni birinchilardan bo'lib o'zi rahbarlik qilayotgan bilim maskanida joriy etishga intiladi. Xalqimiz hayotida muhim ahamiyatga molik bo'lgan sanalarning mazmun-mohiyatini o'quvchilar ongiga ham singdirish uchun bor imkoniyatlarni ishga soladi. Jumladan, maktabda hazrat Navoiy tavalludining 572 yilligi, shoir va sarkarda Bobur tavalludining 530 yillik tantanalariga o'zgacha hozirlik ko'rildi.

Tajribali ustoz, ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi San'at aka Yusupov boshchiligidagi «Navoiy va Bobur ijodi – ma'naviyat bulog'i» mavzusida ijodiy ishlar va insholar tanlovi o'tkazildi. Maktabning 8-«B» sinf o'quvchisi Durjongul Turdiyevaning ijodiy ishlari ko'pchilik tomonidan e'tirof etilib, g'olib deb topildi.

Maktabning o'quv binosiga kiraverishda o'qituvchilar va o'quvchilar tomonidan bu buyuk allomalarga bo'lgan ehtiromning yuksak namunasi sifatida Navoiy va Bobur asarlari ko'rgazmasi tashkil etildi. Diqqatga sazovor joyi

shundaki, yuqori sinf o'quvchilari navbatma-navbat quyi sinf o'quvchilariga buyuk bobolarimizning hayoti va ijodi haqida ma'lumotlar berib boradilar.

Bilim maskanining 5-6-sinf o'quvchilari esa Navoiy va Bobur g'azallari bo'yicha «Bahr-u bayt» kechasi o'tkazishga qizg'in hozirlik ko'rishyapti. Bilimlar sinovi oldida turgan hazorasplik tengdoshlaringizga omad yor bo'lsin!

Yusuf ABDULLAYEV,
Xorazm viloyati

BOBUR BOG'LARI

Buyuk bobokalonimiz Amir Temurning Movarounnahr va Xurosonda olamshumul bunyodkorlik va obodonchilik ishlarini amalga oshirgani tarixiy manbalardan ma'lum. Sahibqiron bobomizning bunyodkorlik yo'lidagi xayrli ishlarini, keyinchalik uning avlodlari ham davom ettirdi.

Zahiriddin Muhammad Bobur Temuriylar sulolasining yetuk vakili bo'lib, u ham xuddi bobosi singari yurtni obod qilishga jiddiy e'tibor qaratdi va farzandlarini ham bunday ishlarga jalb qildi.

Bobur Mirzoning butun umri og'ir sinov va tashvishlar bilan o'tgan bo'lsa-da, u doimo go'zallikdan zavq olib yashadi. Borgan har bir joyida o'zidan yaxshi bir iz qoldirishga harakat qildi. Afg'oniston poytaxti Kobul shahridagi «Bog'i Bobur» bobomiz tomonidan bunyod etilgan ana shunday go'zal bog'lardan biridir.

Mazkur bog'ga Bobur yetti iqlimdan anvoyi gullar, mevali va manzarali daraxtlar olib kelib o'tqazdi. Aytish mumkinki, «Bog'i Bobur» nafaqat o'sha davr, balki hozirgi kunda ham poytaxtning ko'rki hisoblanadi.

Boburshoh «Bo'stonsaroy», «Bog'i Nur», «Chorbog'», «Bog'i Xilvat», «Bog'i Behishti», «Bog'i Istolib» kabi yana ko'plab bog'lar bunyod etdiki, ular buyuk ajdodimizning yuksak ma'naviyatli, nozikta'b inson ekanini anglatadi.

Bobomizning Kobul shahriga mehri, hurmati bo'lakcha edi. Shuning uchun u vafotidan oldin farzandlariga o'z hokini «Bog'i Bobur»ga dafn etishni vasiyat qildi. Bobomiz vafod etgach, vaziyatga ko'ra valiahd amrzo Mirzo Humoyun tomonidan filar karvonida Agradan Kobulga keltirilib, o'zi barpo qilgan boqqa dafn qilindi. Movarounnahrlik me'morlar esa bobomiz qabriga sag'ana, ustiga ko'shk ayvon bunyod etishdi. Quvonarlisi, Bobur bog'i bugungi kunda ham butun dunyoga ma'lum va mashhur.

Abdullo HAMIDULLAYEV

SHE'RIVAT GULSHANIDA

Ijodkor ustoz bolalar yozuvchi va shoirlari, tanqli jurnalistlar bilan ijodiy uchrashuvlar, adabiy kechalar tashkillashtirish orqali shogirdlari qalbidagi ijodga bo'lgan havasni yanada oshirmoqda.

Yaqinda bo'lib o'tgan ana shunday tadbirlardan biri buyuk ajdodlarimiz Mir Alisher Navoiy va Bobur Mirzo tavalludiga bag'ishlandi.

Kechaga mehmon bo'lib kelgan bolalar shoiri Dilshod Rajab yig'ilganlarga bobokalonlarimizning hayoti va ijodi, bolaligi haqida so'zlab berdi.

Maroqli va mazmunli tarzda o'tgan uchrashuv barchada unutilmas taassurot qoldirdi.

O'z muxbirimiz,
Z.NISHONOVA
olgan surat

(Boshi 1-betda)

ADABIYOT BAYRAMI

O'rta asr Sharq madaniyati va adabiyoti ravnaqiga ulkan hissa qo'shgan sarkarda va davlat arbobi Zahiriddin Muhammad Bobur tavalludining 530 yilligi munosabati bilan joylarda hassos shoir hayoti va ijodiga bag'ishlangan tadbirlar, adabiy-badiiy kechalar o'tkazilayapti.

Jumladan, Marg'ilon shahridagi 1-umumta'lim maktabida ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi, O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi a'lochisi Surayyoxon Yo'ldosheva rahbarlik qilayotgan 5-«A» sinfida ham «Ajdodlarga ehtirom» mavzusida badiiy kecha tayyorlandi. Kechada o'quvchilar ma'rifatni qadrlagan va ilm-hunar ahliga homiylik qilgan Boburning ilmni meh-natsiz egallab bo'lmasligi haqidagi ruboiylaridan o'qishdi. Otasi Umarshayx Mirzo vafotidan keyin 12 yoshida

taxtga o'tirgan Boburning bobokaloni Amir Temur saltanatini qayta tiklash uchun olib borgan kurashlaridan ayrim voqealar sahna ko'rinishlari orqali namoyish etildi. Shuningdek, Bobur g'azali bilan aytilgan qo'shiq va raqslar kechaga o'zgacha shukuh bag'ishladi.

Maktab ma'muriyati tadbirida faol qatnashgan o'quvchilarni esdalik sovg'alari bilan taqdirladi.

Tadbir so'ngida O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi a'lochisi, maktab direktori Ra'noxon Mahmudova adabiyot bayrami bilan kecha ishtirokchilarini samimiy tabrikhladi.

Muhammadjon MAHMUDOV,
Marg'ilon shahri

BOLAJONLAR SOG'LOM BO'LISHSIN!

Har qaysi millatning asosiy boyligi bolalardir. Shunday ekan, ularni komil inson qilib tarbiyalash, salomatligini muhofaza qilish, millat kelajagini muhofaza qilish bilan barobar.

Bu borada yurtimizda ko'plab ibratli ishlar amalga oshirib kelinyapti. Jumladan, «Sog'lom avlod uchun» xalqaro xayriya jamg'armasining ona va bola

salomatligini mustahkamlash, kam ta'minlangan oilalarni ijtimoiy jihatdan qo'llab-quvvatlash borasidagi ishlari ancha salmoqli bo'lyapti.

Jamg'arma tomonidan bemor bolalarni chet eldagi nufuzli klinikalarda davolashga oid maxsus dastur ham ishlab chiqilgan.

2002-yilda «Sog'lom avlod uchun» xalqaro xayriya jamg'armasi, O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi, Germaniyaning «Friedensdorf International» xalqaro tashkiloti tomonidan uch tomonlama hamkorlik bitimi imzolangan edi. Hamkorlikdan

ko'zlangan ezgu maqsad 12 yoshgacha bo'lgan bemor va nogiron bolalarni davolash va rehabilitatsiya qilishdir. 2002–2013-yillar mobaynida 218 nafar o'zbekistonlik bemor bolalar terining kuyish asoratlari, tug'ma qo'l-o'yoq bo'g'imlardagi nuqsonlar va boshqa tashxislar bilan Germaniyaning nufuzli klinikalarida davolanib qaytishdi.

Kuni kecha yana 12 nafar bemor bolalar davolanish uchun jamg'arma vakillari hamrohligida Germaniyaga jo'nab ketishdi.

Toshkent Xalqaro Aeroportida farzandlarini umid bilan kuzatib qolgan

ota-onalar dilbandlariga ko'rsatilayotgan bunday e'tibor va g'am-xo'rlikdan behad mamnun bo'ldilar.

Dilafroz XALILOVA

«TONG YULDUZI» – IQTIDORLAR KASHFIYOTCHISI

Ushbu gazeta biz yoshlar qalbida adabiyotga mehr uyg'otadigan, ijodiy faoliyat yuritishimizga, bo'sh vaqtimizga ma'no-mazmun bag'ishlashga hissa qo'shadigan nashrdir. Bu yil ham gazetaga obuna bo'lib adashmaganimga, uning ilk sonlarini o'qiboq, yana bir bor amin bo'ldim.

Aziz tengdoshlar, siz ham bu gazetaga obuna bo'ling. Undagi har bir maqolani qunt bilan o'qib chiqing. O'tgan vaqtingizga achinmaysiz. Obuna hamon davom etmoqda!

Rustam MALIKOV,

Toshkent viloyati, Parkent tumanidagi

34-umumta'lim maktabining 9-sinf o'quvchisi

SHE'RIMDAN KO'NGLIM TO'LSA...

Men ham barcha tengdoshlarim singari «Tong yulduzi»ning ashaddiy muxlisiman. Undagi turli mavzuga oid maqolalardan maktabimizda bo'lib o'tadigan tadbirlarda foydalanamiz.

Bo'sh vaqtlarimda she'rlar mashq qilib turaman. Ijodimni yanada sayqallash, kamchiliklarimni tuzatish maqsadida, she'rlarimni gazetada chop etilgan ijod namunalari bilan solishtiraman va yanada ko'proq she'riy kitoblarni, taniqli shoir-larning ijodlaridan o'qib turishim kerakligini tushunib yetaman. Agar she'rlarim ko'ngildagidek chiqsa, ularni, albatta, sevimli gazetamga jo'natish niyatidaman.

Fotima SHERBO'TAYEVA,

Samarqand viloyati, Payariq

tumanidagi 10-umumta'lim maktabi o'quvchisi

Men gazetangizni maroq bilan o'qiyman. Tengdoshlarim hayoti, ularning qiziqish va intilishlari haqidagi maqolalarni ko'rib, zavqlanaman.

TANLOVDA QATNASHAMIZ

Shuning uchun bu yil ham birinchilardan bo'lib sevimli nashrimga obuna bo'ldim. Men ham maktabimizda o'tayotgan tadbirlar haqida yozgim keldi. Yaqinda bilim dargohimizda fanlar bo'yicha sinflararo Olimpiada sinovlari o'tkazildi. Unda ona tili va adabiyot fani bo'yicha qatnashdim. Mavzu uchun O'tkir Hoshimovning «Dunyoning ishlari» asaridagi «Haqqush» obrazi tanlandi. Vatanga sadoqat, mehr-oqibat, birlik, do'stlik g'oyalari asosida bobomiz Amir Temurning «Kuch adolatda!» degan so'zlari epigraf qilib yozilgan inshoim 1-o'ringa loyiq topildi.

Gazetada «Obod turmush yili»ga bag'ishlab tanlov e'lon qilinganidan juda mamnun bo'ldik. Sinfodoshlarim bilan ushbu tanlovda ishtirok etish, g'oliblar safidan o'rin egallab, sinf rahbarim Dिल्фуza opa Ashirmatova, ona tili o'qituvchimiz Dilmira opa Abdumajidovanning ishonchini oqlash niyatidamiz.

Azizaxon MAHMUDOVA,

Sergeli tumanidagi 322-maktabning

7-«A» sinf o'quvchisi

BIZGA ILHOM BERASAN

Assalomu alaykum, sevimli gazetam! Sinfodoshlarim bilan sening har bir soningni intilq bilan kutamiz.

Ayniqsa, «Rasmlar ko'rgazmasi»dagi tengdoshlarimning ijodi menga ham ilhom bag'ishlaydi. Maktabimizda iqtidorli o'quvchilar talaygina. Ular ham men kabi tahririyatga o'z ijodlaridan namunalarni yuborishmoqchi. Ma'kul kelsa, sahifalaringda chop etarsan, degan umiddamiz.

Iqboloy SIROJIDDINOVA,

Farg'ona viloyati, Bag'dod tumanidagi

47-umumta'lim maktabining

6-sinf o'quvchisi

IZLANISHDAN CHARCHAMAYMAN

Men bu gazetani quyi sinflardan o'qib boraman. Ijodkor o'quvchilarning maqolalari, chizgan rasmlari, she'rlari menga juda yoqadi. O'zim ham ba'zan she'rlar qoralab turaman. Lekin ular hozircha gazetada chop etiladigan darajada mukammal emas. Shu bois ham intilishdan, o'z ustimda ishlashdan charchamayman.

Temurbek RAJABBOYEV,

Xorazm viloyati, Qo'shko'pir

tumanidagi 4-ixtisoslashtirilgan

maktabning 5-«B» sinf o'quvchisi

ONAMNING QUYMOQLARI

«Maktabda yoki darsdan tashqari mashg'ulotlar paytida qornimiz ochib qolsa, ko'pincha «fast-fud», ya'ni tepishar taomlarni tanlaymiz. Lekin ularning qanday sharoitda tayyorlanayotgani, sotilayotgani bilan qiziq-maymiz. E'tibor berganmisiz, xot-dog, hamburger kabi yeguliklar sotiladigan tamaddixonalar, do'konchalar asosan odamlar gavjum joylarda, bekatlarda, transport serqatnov yo'llar yuzasida joylashgan bo'ladi. Bundan ko'zlangan maqsad - xo'randalar vaqtini tejash, ko'proq mijoz jalb qilish, albatta. Lekin bu holning yana bir salbiy tomoni ham borki, transportlardan chiqadigan zaharli gazlar va changlar ana shu yeguliklarga kelib o'rnashadi. Shuningdek, bunday taomlarning mazali bo'lishini ta'minlash maqsadida turli sun'iy ozuqa moddalari qo'shilishi ham ayonki, ular inson salomatligi uchun juda zararlidir. Meni, ayniqsa, xot-dog va hamburgerlardagi go'sht mahsulotlari xavotirga soladi. Menimcha, go'sht uzoq pishirilgandagina foydali va xavfsiz taomga aylanishi mumkin...

Yaxshisi, xavotirga o'rin qoldirmaslik uchun onajonlarimizning biz uchun mehr bilan tayyorlagan quymoqlari-yu somsalarini papkamizga solib olishga erinmaylik!»

Chilonzor tibbiyot kolleji o'quvchisi Mahmuda TOIROVNING tahririyatimizga yo'llagan ushbu maktubi anchadan buyon meni o'ylantirib yurgan mavzuga doir fikrlarimni qog'ozga tushirishimga turki bo'ldi.

BILIB QO'YGAN YAXSHI!

- Maktab yoshidagi bolalarning 4 mahalli ovqatlanish tartibiga amal qilishlari va taomning sutkali kaloriyasi 2800-3000 kkal ni tashkil etishi maqsadga muvofiqdir;
- bolalar taomida oqsil, yog', uglevodlar bilan birga mineral moddalar (kalsiy, kaliy, magniy, fosfor, natriy, temir, yod va boshqalar) ham yetarli miqdorda bo'lishi lozim. Bunda kalsiyni - sut va sut mahsulotlaridan, magniyni - sabzavotlardan, fosfor - baliq, sut, tuxum sarig'i, go'shtidan, temirni - jigar, tuxum sarig'i, dukkakli o'simliklar, olma va xurmodan, yodni esa dengiz mahsulotlaridan olish mumkin.

TEZKOR TAOM ZIYONI

- Sardor, hoy Sardor, mana bularni olib ketmaysanmi? - deya o'g'lining ortidan yelim xaltachaga solingan kotletli buterbrod olib chiqqan Nafisa opaning gapi og'zida qoldi.

- Ey, kerakmas, bolalar ustimdan kulishadi. Men endi yosh bola emasman, yaxshisi, xot-dog olib yeyman...

Qo'shnimiznikida biz tez-tez guvohi bo'lib turadigan bunday manzara, aminmanki, ko'pchiligimiz uchun yaxshi tanish. Bugungi tezkor zamonda yoshlarimiz orasida Sardor singari uyda tayyorlangan taomlardan ko'ra, «fast-fud»larni afzal ko'radigan o'g'il-qizlar soni ortib borayotgani, bunday yeguliklar semizlikni keltirib chiqarayotgani hech kimga sir emas. Ortiqcha vazn esa o'z-o'zidan inson salomatligi bilan bog'liq ko'plab salbiy oqibatlariga, muammolarga sabab bo'layapti.

Ma'lumotlarga qaraganda, bugungi kunda dunyoda qariyb 1,5 milliard odam ortiqcha vaznga ega ekanligi, 500 milliondan ziyod kishi esa semizlikdan aziyat chekayotgani aniqlangan.

Ayrim g'arb davlatlarida har daqiqani pulga chaqadigan insonlar shu qadar ish bilan band bo'lishadiki, hatto tushlik vaqtini ham ayab, tez tayyorlanadigan «fast-fud»lar bilan qorin to'ydirishni ma'qul ko'rishadi.

«Ayrimlar yeyish uchun ishlashadi. Biz esa ishlash uchun yeymiz», deya o'zlarini ovutib ham qo'yishadi. Shu o'rinda asosli bir savol tug'ladi: inson o'z vaqtida, risoladagidek ovqatlanmay salomatligini yo'qotsa, sog'ligining evaziga kelgan daromadi,

boyligi tatiydimi?!

Tahlilchilarning ma'lumotlariga qaraganda, ortiqcha vazn muammosi 1980-yillardan boshlab insonlarni xavotirga sola boshladi. Semizlikni «amerikacha xastalik» deb atashlari ham qulog'imizga chalin-gan. Boisi, semizlik bilan bog'liq eng keskin vaziyat bugungi kunda aynan AQSHda kuzatilmoqda. Shuningdek, «fast-fud»lar ommalashgan Meksika, Buyuk Britaniya, Gretsiya, Avstraliya, Slovakiya, Yangi Zelandiya kabi davlatlar aholisi ham bunday muammo bilan to'qnash kelishyapti.

Ayrim manbalarda keltirilgan ma'lumotlarga qaraganda, ana shu mamlakatlar aholisining 20 foizdan ziyodi vazni og'ir insonlar ro'yxatidan joy olgan ekan. Birlashgan Millatlar Tashkilotining xalqaro jamiyatni ogohlikka, zarur chora-tadbirlar ko'rishga chorlayotgani, shuningdek, ayrim davlatlarda semizlikning oldini olishga qaratilgan maxsus dasturlar ishlab chiqilayotgani bu muammoning nechog'li jiddiy va dolzarbligini anglatadi. Masalan, AQSHda ta'lim muassasalari hududida «fast-fud» mahsulotlari sotish ta'qiqlansa, Fransiya va Daniyada gazli ichimliklar uchun soliq qo'llanila boshlanibdi.

Yuqoridagilardan xulosa qilib, semizlik muammosi bizdan ancha olisda, G'arb davlatlarida kuzatilayotgan ekan, deya xotirjamlikka berilmasligimiz lozim. E'tibor berayotgan bo'lsangiz, keyingi paytlarda yurtimizda ham «fast-fud»lar tayyorlanadigan shoxobchalar soni ortib borayapti. Tezkor zamonamizda bunday tepishar yeguliklar nafaqat bolalar, balki ayrim kattalarning ham kundalik taomnomalari ro'yxatidan mustahkam joy olayapti desak, mubolag'a bo'lmaydi. Ayniqsa,

Xalqaro olimlar guruhi-niing 50 ta davlatdan 2 mil-natijasida «fast-fud»ning astma va allergik xastaliklarni keltirib chiqarishi aniqlangan.

Haftasiga 3 donadan ziyod «fast-fud» iste'mol qiladigan 13-14 yoshli o'smirlar orasida bronxial astma bilan kasallanish xavfi 40 foizni tashkil qilar ekan.

(«Аргументы и факты» gazetasiidan)

o'quvchi-yoshlarimiz orasida xot-dog, hamburger, chizburger, qovurilgan kartoshka, lavash kabi yeguliklarning ommalashib, tarkibida shakar miqdori ko'p bo'lgan turli gazli ichimliklar ichish urf bo'lib borayotgani kishini xavotirga soladi. Chunki bunday mahsulotlarning kaloriya darajasi yuqoriligi inson tanasidagi yog' miqdorining ortishiga sabab bo'ladi. Natijada, tananing vazni ortib, semizlik kelib chiqadi.

Ortiqcha vazn esa tomlarni zo'riqtiradi, qon bosimini oshiradi, ko'plab yurak, o'pka, qon-tomir bilan bog'liq xastaliklarni, shuningdek, yildan yilga yosharib borayotgan qandli diabet kasalligini keltirib chiqaradi.

Shu o'rinda bir mulohaza: farzandlariga tushlik uchun pul berayotgan otajonlarimiz ularning qayerda, qanday taomlar iste'mol qilayotganliklari bilan ham qiziqishsa, to'g'ri ovqatlanishlariga jiddiy e'tibor qaratishsa, maqsadga muvofiq bo'lardi. Qolaversa, ustoz va murabbiylarimiz ham «fast-fud»lar-u gazli ichimliklarning zararli oqibatlarini shogirdlariga bot-bot eslatib turishsa, foydadan xoli bo'lmasdi. Shuningdek, ta'lim muassasalari hududida bunday mahsulotlar sotilmasa, ayni muddao bo'lardi. Bizga qolsa, bunday mahsulotlarni muttasil iste'mol qilish oqibatida kelib chiqayotgan xastaliklar ro'yxati, joiz bo'lsa, semizlikdan aziyat chekayotgan insonlarning suratlari maktab oshxonalarining ko'rinarli joylariga ilib qo'yilsa, sa'y-harakatlarimiz yanada yaxshiroq samara berarmidi?!

Feruza JALILOVA

KELAJAKKA ELTUVCHI YO'L

- Ayt-chi, Ahror, 2013-yil qanday nomlandi? - deb so'raydi ustoz mitti shogirdining zehni sinab ko'rmoqchi bo'lib.

- Prezidentimiz «Obod turmush yili» deya nom berdilar, - deydi hozirjavob Ahror.

- Shahzod, obod turmush nima degani? - so'raydi o'qituvchi yana bir o'quvchisidan.

- Bu, avvalo, uyimiz, ko'chamiz, O'zbekistonimiz obodligi, - deya biyron javob beradi Shahzod.

Poytaxtimizning Hamza tumanidagi 206-maktabda a'lo baholarga tahsil olayotgan bunday ziyrak, zukko o'quvchilarni, ularning jonkuyar muallimasi Dilorom Boymatovani o'tkazgan turli tadbirlari, kecha-yu ochiq darslari orqali nafaqat tumanda, balki shaharda ham yaxshi bilishadi. Ular bir necha dars soatlarini yilimiz nomining mazmun-mohiyatini anglashga bag'ishlashadi.

- 26 yillik pedagogik faoliyatim davomida o'quvchilarga boshlang'ich bilim berib kelyapman. Bu yilgi ziyrak, hozirjavob va biyron o'quvchilarni ham kelajakda faxrlanib yursam deymen, - deydi Dilorom opa.

Ya'qinda I-«A» sinf o'quvchilari ishtirokida o'tgan ochiq darsda ham interfaol usullardan foydalanildi, zamonaviy ta'lim uslublari, eng muhimi, bolalarni mustaqil fikrlashga o'rgatish yo'lidan borildi. Bu esa ta'lim maskanidan yorqin kelajak va obod manzillarga eltuvchi yo'ldir.

O'z muxbirimiz

Avtobus navbatdagi bekatga kelib to'xtadi. Tirband avtobusga yigirmaga yaqin bola ur-yiqit qilib chiqib olishdi. Avtobusda birdan shovqin-suron boshlandi.

– Paqi, sal suril. Naynov oyoni ezvotti, – sherigini turtidi qalpog'ini ko'zigacha bostirib kiyib olgan bola.

– Lo'xmisan, o'zim zo'rg'a turibman-u, nega turtasan? – baqirdi Paqi.

– Nega baqirasani, qovun?!

– Nima, kim qovun?..

– Saidov, ovozingni o'chir, sinfda massan, – salonning orqarog'ida bolalar qurshovida turgan o'qituvchi o'quvchisini odobga chaqirgan bo'ldi.

Lekin bolalarning «ovozi o'chmadi». Manzilga yetgach, qanday shovqin-suron bilan chiqishgan bo'lsa, shunday to'polon bilan tushib ketishdi. Ularning o'zaro gap-so'zlaridan Yosh tomoshabinlar teatrlarining «Oltin jo'ja» spektakliga kelishayotgani ma'lum bo'ldi.

– Shu bolalarning tinchgina spektakl ko'rishiga ko'zim yetmaydi, – dedi yo'lovchilardan biri. – Aksincha, tomoshabinlar kayfiyatini buzishadi, o'qituvchisini ham qiyinlashadi.

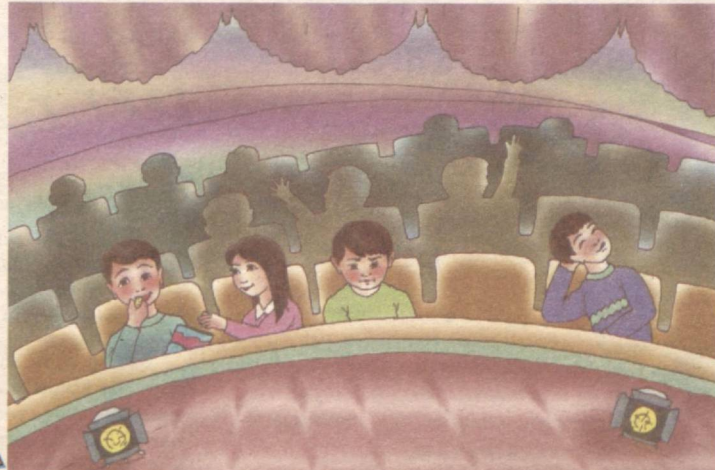
Yo'lovchi haq. Bu o'quvchilar teatrida o'tirish, spektakl tomosha qilish qoidalaridan bexabar. O'tgan yili o'zim shunday voqeaning guvohi bo'lganman. O'g'lim bilan yosh tomoshabinlar teatrlarining «Olovuddinning sehrli chirogi» spektakliga tushgandik. Zal shahar maktablarining o'quvchilari bilan to'lgan. Tomosha boshlangandan keyin ham bolalarning shovqini tinmadi. O'zaro suhbatlashadi, aktyorlarning harakatlarini baqirib muhokama qilishadi. Biroq, bu holatda faqat bolalarni ayblash to'g'ri bo'larmikin? Yosh tomoshabinlar teatrlarining aktyori, O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist Farida Umarovanning bu xususdagi fikrlari bilan qiziqdik:

– Afsuski, aksariyat maktab o'quvchilari bo'lgan tomoshabinlarimizda hali teatr odobi, tomoshabin madaniyati, zalda o'tirib tomosha ko'rish ko'nikmasi yetishmaydi. Teatrimiz sahnasi tomosha zali bilan tutashib ketgani bois, istasak-istamasak tomoshabinlarning barcha xatti-harakatlarini ko'rib turamiz. Bolalar zalda pista chaqib, qarsillatib bodroq yeb o'tirishadi. Ba'zan bizga gap otishadi. Bunday hurmatsizlikdan dilimiz og'riydi. Alam qiladigani, oldingi qatorda o'tirgan tomoshabinlar aktyor uchun nondek aziz bo'lgan muqaddas sahnaga

TARBIYA QAYERDA SHAKLLANADI?

oyoq tirab o'tirishadi. Aslida biz bolalardan emas, balki ularga aktyor bilan yuzma-yuz kelib, spektakl tomosha qilish madaniyatini o'rgatmagan ota-onalardan, teatr va spektakllarning qanday mehnatlar evaziga yaratilishini, o'quvchisini ongiga singdira olmagan o'qituvchidan xafa bo'lishimiz kerakka o'xshaydi...

Chindan ham tarbiyada ta'lim muhim o'rin tutadi. O'quvchisining a'lochi, faol bo'lishi uchun harakat qilgan sinf rahbari uning ota-onasi bilan ishlaydi. Farzandiga kerakli darslik, o'quv quroli, maktab formasi olib berish ota-onaning burchi ekanligini bot-bot eslatib turadi-yu, ularni madaniyatli, odobli, ma'naviyatli qilib voyaga yetkazishda ustoz bilan birday mas'ul ekanliklarini aytishni joiz deb bilmaydi. «Odobnom» darsligida sharqona axloq-odob haqida ko'plab rivoyatlar bor. Kattalarga hurmatda,

kichiklarga izzatda bo'lish odobi ham shu darsda o'rgatiladi. Biroq, jamoat joylarida o'zini tutish, transportda o'zidan kattalarga joy berish kabi fazilatlar tarbiyaning aytmasa ham bo'laveradigan jihati deb qaraladi. Vaholanki, bola tarbiyasida «muhim emas», degan tushunchaning o'zi bo'lmasligi, tarbiya makon ham, vaqt ham tanlamasligini unutmaslik kerak.

«Ta'limni tarbiyadan, tarbiyani esa ta'limdan ajratib bo'lmaydi. Bu sharqona qarash, sharqona falsafa», deb yozadi Yurtboshimiz o'zining «Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch» asarida.

Biz bugungi ota-onalarni farzandiga be'e'tibor, deya ayblash fikridan yiroqimiz. Negaki, xiyobonlarda, tabiat qo'y-

nida bolalari bilan yurgan, gap-gashtaklar, to'ylarga ham bolalarini olib borgan onalarni ko'p ko'ramiz. Biroq, teatr, muzeylarda, ko'rgazma va tasviriy san'at zallari-yu fotosuratlar uyida farzandlari bilan yetaklashib yurgan, u yerdagi asarlar haqida bahslashayotgan, fikrlashayotgan ota-onalarni juda kam uchratamiz. Ehtimol ular vaqtini ayab, bolasiga so'nggi rusumdagi kompyuter, yuzlab disklar olib berishayotgan, shu bilan bolalarning bo'sh vaqtiga mazmun bag'ishladim, yana doim ko'z oldimda bo'ladi, deb o'ylashar. Lekin bu unchalik ham to'g'ri emas. Chunki televizorga, kompyuterga bog'lanib qolgan bolaning didi o'tmaslashadi, ma'naviy dunyosi qashshoqlashib boraveradi. Shunday ekan, farzandining «Ommaviy madaniyat» deb atalgan buhran domiga tushub qolmasligini, komil inson bo'lib voyaga yetishini orzu qilgan har bir ota-ona uning kelajagiga mas'ulligini bir zum ham unutmasligi zarur.

Muhabbat HAMIDOVA

«YULDUZLI TUNLAR» ROMANINI O'QIB...

Bu kitobni o'qing!

Bolaligimdan tarixiy asarlarni katta qiziqish bilan mutolaa qilaman. Shu kunlarda o'zbek adabiyotining zabardast vakili, atqli yozuvchimiz Pirimqul Qodirovning «Yulduzli tunlar» romanini o'qib tugatdim. Ushbu kitobdan olgan taassurotlarimni so'z bilan ifodalash qiyin. Asarda buyuk bobokalonimiz Zahiriddin Muhammad Boburning qiyinchiliklarga to'la hayoti, jang-u jadallarda yurishiga qaramay, yorqin ijod onlari, bundan tashqari, o'sha davr kishilarining muammolari, ijtimoiy hayoti, ixtiloflar, ziddiyatlarga to'la vaziyatlar to'laqonli va haqqoniy tarzda ochib berilgan. Uning har bir satridan shunchalar ta'sirlandimki, Bobur musibatga uchrasa, unga hamdard bo'lib, g'am-tashvish chekdim, masrur onlarida esa men ham beixtiyor quvondim. Undagi qahramonlar menga shunchalik yaqin bo'lib qoldiki, asarni tugatganimdan so'ng xuddi aziz bir narsamni yo'qotgandek his qildim o'zimni. Shunday qadrlı qahramonlardan biri bu Tohir

obrazidir. U Boburni bir necha marotaba o'limdan qutqargan, unga yaqin yelkadosh bo'lgan yigitlaridan biridir. Menda: «Bu obraz tarixiymi yoki to'qima?» degan savol tug'ildi. Albatta, bu to'qima obraz hisoblansa-da, ko'priki buzilishi voqeasi haqiqatdan tarixda yuz bergan va Boburning hayoti asrab qolingani, tarixiy qahramon emasligiga asos esa uning nomi hech bir tarixiy manbalarda qayd etilmagan. Fikrimcha, bu obrazning to'laqonli aks ettirilganligi yozuvchi iste'dodining yuksakligidandir.

Asar so'ngigacha kiprik qoqmay o'qishga arziydi. Ayniqsa, Boburning o'limi kitobxon qalbini larzaga soladi. Uning matonati, aql-zakovati, Temuriylarga xos jangovarlik qobiliyati, tahsinga loyiqligiga yana bir karra amin bo'ldim. Bu kabi tarixiy asarlarni o'qishni tengdoshlarimga ham tavsiya qilaman.

Gulchehra UBAYDULLAYEVA,
poytaxtimizdagi 172-maktabning
9-«V» sinf o'quvchisi

XUSHBO'Y GULLARGA TO'LDI

Ulug' vatandoshimiz Zahiriddin Muhammad Bobur o'zbek adabiyoti ravnaqiga ulkan hissa qo'shgan buyuk shoirdir. Uning har bir ruboiysida, g'azalida Vatanga bo'lgan muhabbatni his etish mumkin.

Bobur adabiyotdan tashqari tarix, falsafa, geografiya fanlariga ham qiziqqan va ularni ishtiyoq bilan o'rgangan. Umrining so'nggi kunlariga qadar yurt sog'inchi bilan yashagan, ona Vatani quchog'ida jon berish unga bir umrlik armon bo'lib qolgan. Mustaqilligimizdan so'ng Boburga bo'lgan yuksak hurmat va ehtirom ramzi sifatida u tug'ilgan Andijon shahriga ulkan haykali o'rnatildi. Har yili Boburning tug'ilgan kuni arafasida haykal poyi anvoiy gullarga burkanadi. Bobolarimiz siymosi asrlar osha qalblarimizda mangu yashayveradi.

Yulduz HAYDARALIYEVA,
Namangan viloyati, Chust tumanidagi
21-maktabning 9-«A» sinf o'quvchisi

DILNOMALAR BILAN DILLASHIB...

Tahririyatimizga o'quvchilardan, ustozlardan kelayotgan she'rlarni saralab, so'zning qudratidan kayfiyatim goh tushib, goh ko'tariladi. Sho'rchilik O'ljamurod Mashevdan yana go'shaloq maktub oldik. Yosh yetmishni qoralab qolgan keksa muallimning she'riy maktublaridan Surxon vohasi chechaklarining isi ufurib turgandek bo'ladi. She'rlarga ko'z yugurtiramiz:

*Gul urug'i bahorda,
Meni erta eking, der.
Ishlov berib ekaman,
Xamirday ko'pchiydi yer.*

*Bir hafta o'tib ko'rsam,
Gul unibdi yer yorib.
«Assalom», deydi menga,
Quvonchidan qizarib.*

Bu she'riy misralari orqali O'ljamurod ota yoshlarimizni yurtning bebaho tuprog'ini gul-u gulzorlarga aylantirishga da'vat etayotgandek. Biz tinib-tinchimas ustozga «Qalbingizga bahor hamisha quvonch ulashaversin», degimiz keldi.

She'r yozish zavqidan bahramand yoshlarimizning o'tli satrlari ko'nglimizni iltisa, beixtiyor, «Yozsa bo'larkan-ku», deb yuboramiz. O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti talabasi Odina Qulmurodovaning «Raqiblar» she'rini o'qib, bolalikning beg'ubor damlari yodimizga tushadi:

*Soli dedi Karimga:
– Aytaman muallimga,
Kundalikni o'chirding,
Sen Dilduzdan ko'chirding.
– Unda men ham aytaman, –
Dedi Karim Soliga.
– «D+S» yozgansan,
Ahmad bobo toliga.*

Haqiqiy she'r yozilmaydi, qalbdan quyilib keladi. Mana shunday rangli satrlarni Navoiy viloyati, Xatirchi tumanidagi 45-umumta'lim maktabining 9-sinf o'quvchisi Zilola G'aybullayeva qalamiga mansub «Nihol» she'rida uchratamiz:

*Bir daraxt bo'lsam deyman,
Mevalarim qaddimni buksa.
Mehr bilan boqqan Oymoma,
Boshimdan har kecha nur to'ksa.*

*Shoxlarimga qo'nsa bulbullar,
Iqbol kuyin tinglasam sarmast.
Bo'y cho'zsaydim Quyosh yoniga,
Haybatimdan tog'lar kelsa past.
Niholning orzulari osmon...*

Surxondaryo viloyati, Termiz maktabgacha ta'lim va xizmat ko'rsatish kasb-hunar kolleji 2-bosqich talabasi Sadoqat Ergashevaning «Bolalik» she'ridagi mana bu misralarni o'qiganimizda, ko'z oldimizda beg'ubor bolaligini qo'msayotgan inson qiyofasi gavdalanadi:

*Ko'ngil qirlarida yig'laganim bor,
Peshonam ustidan yog'ib berdi qor,
Go'zal kunlarimda kelganda bahor,
Mendan qochib qayga ketding, bolalik?*

Sadoqatning she'rlaridagi rang-barang mavzular kishini o'ziga mahliyo etadi. Xuddi shunday ravon, yorqin misralarni Toshkent viloyati, Chirchiq shahridagi 26-maktab o'quvchisi Dilnavoz Najimovanning «Bog'lab qo'yisa» she'rida ham uchratamiz:

*Ukamga qarab turgan,
Davron meni chaqirar:
– Chaqaloq ukang nega,
Buncha tinmay baqirar?
Savolga savol bilan,
Javob beraman shu on:
– Bog'lab qo'yishsa, sen ham,
Baqirar eding chunon.*

Dilnavozning hozirjavoblighi kishiga zavq bag'ishlaydi. Uning quvnoq satrlarini o'qib, ko'z oldimizga beshikka belangan bolaning xarxashasi keladi. Shu viloyatning Yangiyo'l tumani, Xalqobod kasb-hunar kolleji o'quvchisi Oybek Akbarov «O'zbekiston» she'rida serquyosh yurt madhini go'zal tarzda qiyoslay olgan:

*Oftob chiqib, oftob botar sening bilan,
Quchog'ingda tog'lar yotar sening bilan,
Oy ham ko'kda xandon otar sening bilan,
Sen uchundir tomirida jo'sh urgan bu qon,
O'zbekiston, O'zbekiston, O'zbekiston!*

Jizzax shahrining Xayrabad mahallasidan Shahodat Murodovanning «She'rim» she'rida shunday satrlar bor:

*Xayolimning kapalagiday,
Go'yo guldin gulga qo'nasan.
Eng chiroyli so'zlarim bo'lib,
Ulg'ayasan, o'sib-unasan...*

Yaxshi she'r xuddi kapalak yanglig' gullardan rang, ifor yig'ib, yurakdan yuraklarga ko'chishi kerak. Xuddi shunday go'zal tashbehli tasvirlarni navoiylik Munisa A'zamovanning «Bahor», surxondaryolik Husniya Qurbonnazarovanning «Barkamol avlod», qashqadaryolik Ahmad Hasanovning «Tong yulduzi» nomli she'riy mashqlarida, shuningdek, samarqandlik Maftuna Fayzullayeva, toshkentlik Rustam Malikov, qoraqalpog'istonlik Nargiza Tojimurodova, Amina Yo'ldosheva, Barno Setimova ijodida ham kuzatish mumkin.

Ba'zan «Men she'r emasman, shunchaki so'zlar yig'indisiman, meni holi-jonimga qo'ymay, xatjildga solib, «she'r» deya sizlarga yuborishdi», degan nolon so'zlar jamlanmasini o'qib, ajablanamiz. Nahotki, bizga mana shunday «she'r» yo'llayotgan o'quvchilar o'z kamchiliklarini sezishmasa?

Qashqadaryo viloyati, Chiroqchi tumanidagi 121-maktab o'quvchisi Dilshoda Bahriddinovanning «O'zbekim jasurlari», «Faxr», «O'zbek ayoli», «Orzuim» kabi she'rlari quruq bayon so'zlardan iborat. Keling, uning «Orzuim» she'rini birgalikda o'qiylik:

*Men hozircha bolaman,
Mittigina bolaman.
Kelajakda, albatta,
O'qituvchi bo'laman.*

Andijon viloyati, Izboskan tumanidagi 36-umumta'lim maktabining 8-sinf o'quvchisi Gulchiroy

Nazirjonovanning «Mening she'rim» she'rida ham shunday kamchiliklar ko'zga tashlanadi:

*Yozgan she'rim ermak qilmang,
Ular mashhur bo'ladi bir kun.
Bu she'rlarni og'zaki o'qimang,
Shunchaki yozmaganman o'qimoq uchun...*

Gulchiroyning she'rini o'qishga, ochig'i, o'zimiz ham ikkilandik...

Xorazm viloyati, Xiva shahridagi «Yangi hayot» mahallasidan Bekzod Aminov o'ziga «Xorazmiy» deya taxallus qo'yib, she'r yuboribdi. Uning «Ustozim» she'rini o'qiyimiz:

*Mo'tabar ustozim,
Aziz ustozim.
Menga bilim bergan,
Mehridaryo ustozim.
Menga yozishni, o'qishni
Aziz va mo'tabar,
Mening ustozim...*

Mana sizga she'r! Bunday jo'n fikrlarni har kim ayta oladi. She'rning mukammalligi shundaki, o'quvchi uni o'qiganda, kayfiyati ko'tarilsin, ruhlansin, hayratlansin.

Ana shunday sayoz satrlarni Samarqand viloyati, Urgut tumanidagi 25-umumta'lim maktabi o'quvchisi Samijon Jo'raqulovning «Qish», «Posbon», «Shiroqning jasorati», Andijon viloyati, Buloqboshi tumanidagi 14-Davlat ixtisoslashtirilgan maktab-internatining 7-sinf o'quvchilari Hasanboy Tojibekovning «Saxiy quyosh», Mirjalol Jo'raboyevning «Ustozim», «Onajonim», Jizzax viloyati, Forish tumanidagi 5-umumta'lim maktab o'quvchilari Aziza Abdurahmonovanning «Yangi yil», «Mehribon Vatan», Nihola Haydarovanning «Vatan posbonlari», «Posbonlar», Elnura Hakimovanning «Qo'zichoq», «Ona tovuq», «Vatanim» kabi she'rlarida ham o'qish mumkin. Shuningdek, o'zlarining qimmatli vaqlarini ayamay, bizga maktub yo'llagan xorazmlik Sanjar Turdiyev, Umid Ismoilov, Bekzod Aminov, Gulasal Matyoqubova, andijonlik Shohsanam Mamasoliyeva, namanganlik Madina Abduqodirova, Gavharoy Mamajonova, surxondaryolik Muborak Sherbo'tayeva, jizzaxlik Durdona Azimova, Shahnoza Saidmurodova, buxorolik Jovia Ismoilova, samarqandlik O'roloy Mardiyeva, Mehribon Berdinazarova, sirdaryolik Muqaddas Suvonqulova, farg'onalik Gulchehra Abduazizova, Navro'zbek Turdaliyev, Shohimardon Ortiqxo'jayev, Gulchiroy Ahmadjonova, Mahliyoxon Mashrapova, Azizbek Hasanov, Mohirabonu Nosirova, toshkentlik Sevara Xolbekova ijodida ham shunday kamchiliklar ko'zga tashlanadi.

She'ming o'zi nima? Nega insoniyat she'riyatga talpinib yashaydi, sirli, sehrli tuyg'ularimizni she'rga solgimiz keladi? Javobsiz savollar qarshisida unsiz qog'oz qoralaymiz. O'z qalbimizdan javob topgandek bo'lamiz. Kundan kunga shivirlab bo'y cho'zayotgan maysalar, qushlarning chug'uri, soylarning to'lib-toshib oqishi, qirlardagi qo'y-qo'zilarining ma'rashi, shodligini yashirolmay, bir kechada gullab yuborgan daraxtlarning quvonchi – she'r! Qo'yingchi, borliqning rang-barang jilosi ko'zimizni quvnatayptimi, demak, she'r yozish zavqi qalbimizni tark etmaydi. Zero, she'riyat gulshanining betakror olami hamma davr-u zamonlarda inson qalбини zabt etgani sir bo'lmagani kabi, she'riyat shaydolari hamda unga mahliyo yuraklar sog'inchi mudom qalblardan qalblarga ko'chib yuradi. Siz intiq kutgan maktublaringiz javobi biroq kechikib bo'lsa-da, sizga she'r haqidagi yangicha tasavvur bilan sinfxonangizga kirib borsa, sizni ijodga jiddiyoq yondashishga undasa, ko'zlagan maqsadimizga yetgan bo'lamiz.

Fevral oyi nazm bo'stonining sultonlari tavallud topgan oy bo'lgani bois, nazm gulshanida uzoqroq kezhishni ixtiyor etdik.

AXTAMQULI

CHEMPIONLAR KO'PAYSIN

Sport har bir millat, har bir xalqni dunyoga tanitishning, g'urur va iftixorini yuksaltirishning eng ta'sirchan va samarali vositalaridan biridir.

Qolaversa, sport unib-o'sib kelayotgan navqiron avlodning har jihatdan sog'lom voyaga yetishiga, ularning hayotda o'z o'rinlarini topishlariga ko'mak beradi. Buni teran anglagan yurtimiz bolalari va o'smirlari sport bilan do'stlashib, ko'plab yutuqlarni qo'lga kiritishmoqda.

Samarqand viloyatidan ham keyingi yillarda Osiyo va jahon chempionatlarida yurtimiz sharafiga munosib himoya qilib kelayotgan ko'plab yosh sportchilar yetishib chiqmoqda. Ayniqsa, ularning karate, taekvando, shaxmat, qo'l to'pi, futbol, badiiy gimnastika kabi sport turlari bo'yicha ulkan muvaffaqiyatlarni qo'lga kiritishayotgani quvonarli holdir. Bu yutuqlarning bosh omili sifatida esa viloyatning olis va chekka qishloqlarida ham eng zamonaviy andozalar asosida bun-

yod etilgan sport inshootlari, sport maktablarining faoliyat olib borayotganini ko'rsatish mumkin.

Viloyat xalq ta'limi boshqarmasiga qarashli 5-ixtisoslashtirilgan bolalar va o'smirlar olimpiya xazinalari sport maktabi ana shunday maskanlardan sanaladi.

Aytish joiz bo'lsa, bugun viloyat sharafiga turli musobaqalarda munosib himoya qilayotgan eng sara sportchilar aynan shu sport mak-

tabida kamolga yetmoqda. Hozirda bu yerda 752 nafar o'g'il-qiz sportning basketbol, voleybol, qo'l to'pi turlari bo'yicha malakali murabbiylardan saboq olishmoqda. Sport maktabida bo'lajak chempionlar uchun barcha shart-sharoitlar yaratilgan. Sport zallari zarur sport anjomlari bilan to'liq ta'minlangan.

Umid qilamizki, kelajakda mazkur dargohdan ham Olimpiada o'yinlari chempionlari yetishib chiqadi.

Sa'dullo TURSINOV

SPORT TANNI TOBLAYDI

Toshkent viloyatining Angren shahridagi so'lim «Olmazor» ko'chasida tug'ilib o'sgan, tabiatan kamgap, og'ir-vazmin Anvarjon Ro'ziqulov bolaligidan sportning boks turiga o'zgacha mehr qo'ydi. O'g'lidagi havasni ko'rgan otasi Rinat aka uni olti yoshidayoq «Dinamo» boks klubiga olib keldi. Bu yerda ikki karra O'zbekiston chempioni, sport ustasi Rustam Rustamovdan dastlabki saboqlarni ola boshlagan bolakaydagi metin iroda, otasining ishonchi, tinimsiz mehnatlari uni g'alabalar sari undadi.

Shuningdek, O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan murabbiy Mavlyan Achilov, sport murabbiyi Abdumomin Zaxurov ham Anvarjonning mohir sportchi bo'lib yetishishiga o'z hissalarini qo'shdilar. Tinimsiz mashg'ulotlar sekin-asta o'z samarasini bera boshladi. Yosh bokschi ilk bor 8 yoshida «Navro'z» umumxalq bayramiga bag'ishlab Bekobod shahrida o'tkazilgan musobaqada 1-o'rinni qo'lga kiritganida, yaqinlarining boshi ko'klarga yetdi. Bundan ruhlangan Anvarjon o'z ustida tinimsiz ishlab, yangidan yangi cho'qqilarni zabt eta bordi. «Barkamol avlod yili»ga bag'ishlab o'tkazilgan xalqaro turnirda 44 kg vaznlilar o'rtasida 1-o'rinni egallagan ustozlarining unga bo'lgan ishonchini yanada mustahkamladi.

2012-yil Guliston shahrida o'smirlar o'rtasida o'tkazilgan O'zbekiston chempionatida yosh sportchimiz faxrli 1-o'rinni egallab, O'zbekiston chempioni degan sharaflinomga sazovor bo'ldi. Qozog'istonning Olmaota shahrida o'tkazilgan yirik xalqaro turnirda ham unga 1-o'rin nasib etdi.

O'tgan yili o'smirlar o'rtasida birinchi marotaba O'zbekiston kubogi bo'lib o'tdi. Mazkur turnirning qizg'in va murosasiz bahslarida bokschimiz bor iste'dodini namoyon etib, musobaqaning oltin medalini qo'lga kiritdi.

— Anvarjon sportda erishayotgan bu muvaffaqiyatlari bilan chegaralanib qolmoqchi emas. Shogirdimning kelajakdagi eng katta orzusi xuddi Muhammadqodir Abdullayev singari Olimpiada chempioni bo'lib, yurtimiz bayrog'ini jahon arenalarida baland ko'tarishdir, — deydi uning murabbiyi Rustam Rustamov.

Hozirda Anvarjon Ro'ziqulov Osiyo hamda jahon chempionatlariga qizg'in hozirlik ko'rmoqda. Yosh, umidli sportchimizga kelgusi musobaqalarda ham omad yor bo'lishini tilaymiz.

Muhabbat ABDUQODIROVA,
Angren shahri

SPORTS TEST

1. Olimpiada o'yinlari ilk bor qayerda o'tkazilgan?

- A) Afina;
- B) Moskva;
- D) Sidney.

2. 2012-yilgi Olimpiada o'yinlari qaysi shaharda bo'lib o'tgan?

- A) Pekin;
- B) London;
- D) Afina.

3. Futbol bo'yicha «Osiyo kubogi – 2015» musobaqalariga bo'lib o'tadigan saralash o'yinlarida O'zbekiston milliy terma jamoasi qaysi terma jamoalar bilan bir guruhda to'p suradi?

- A) Vyetnam, Gonkong, BAA;
- B) Livan, BAA, Ummon;
- D) Gonkong, Eron, Janubiy Koreya.

4. XXVII yozgi Olimpiada o'yinlarida boks bo'yicha chempionlikni qo'lga kiritgan hamyurtimiz qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Abbos Atoyev;
- B) Muhammadqodir Abdullayev;
- D) O'tkirbek Haydarov.

5. Yozgi Olimpiada o'yinlarida uch karra chempion bo'lgan yurtdoshimizni toping.

- A) Artur Taymazov;
- B) Dilshod Mansurov;
- D) Dilshod Oripov.

ZUHRA tayyorladi

QUVNOQLAR MASKANI

Singlim Madina qatnaydigan Yunusobod tumanidagi 110-maktabgacha ta'lim muassasasida 120 nafar kichikintoylar biri-biridan shirinso'z, jonkuyar tarbiyachilar qo'lida tarbiyalanishmoqda.

Bog'chada bolajonlarning sog'lom va barkamol avlod bo'lib voyaga yetishlari uchun barcha sharoitlar yaratilgan. Ular sportning badiiy gimnastika, shashka, futbol turlari bilan shug'ullanishadi. Fitobar, massaj, ingalyatsiya xonalari ularning xizmatida.

Mehribon musiqachi ustozlari Dilafruz opadan san'at sirlarini o'rganishadi.

Singlim bog'chaga boradi

Eng quvonarlisi, yil boshidan muassasada kichikintoylarga ingliz tilini o'yin tarzida o'rgatish yo'lga qo'yildi. Feruza opa Gayfullina, Salima opa Klevleyeva, Yulduz opa Xudoyqulova singari katta guruh tarbiyachilari bolajonlarni maktabga tayyorlashni boshlab yuborishgan. Zimmalaridagi vazifalarni sidqidildan bajarayotgan shunday tarbiyachi opalar qo'lida ta'lim-tarbiya olayotgan singlimning maktabda ham a'lo baholarga o'qishiga ishonaman.

BAHAR GULLARI

Buncha jajji va nozik Navnihol yaproqlari. Shabnamdan uzuk taqqan Gullarning butoqlari.

Binafshami, boychechak
Yo chuchmoma atalgay.
Hammasi bahor qizi,
Ularga Quyosh kulgay...

G'ir-g'ir esgan shabboda
Sochlarini silaydi.
Boshlarida qaldirg'och
Baxt-u iqbol tilaydi.

Ko'rib bahor gullarin
Iqbolimni tuydim men.
Ular menga o'xshaydi,
Shuning uchun suydin men.

Men ham shu gullar kabi
Taratgayman iforim.
Agar men lola bo'lsam,
Vatan - mening bahorim...

Ilitfot MELIQO'ZIYEVA,
poytaxtimizdagi 182-umumta'lim
maktabining 6-«G» sinf o'quvchisi

TOPISHMOQLAR

O'zim sitrus mevaman,
Qarindoshim mandarin.
Ta'mim nordonroq biroz,
Toping nomim...

Yeb ko'rsang, ajib meva,
Usti tuklidir biroq.
Kartoshkaga o'xshaydi,
Mallarang va yumaloq.

Bir to'p, o'n bir o'yinchi,
Tushunish biroz qiyin.
Ular tinmay yugurar,
Toping, bu qanday o'yin?

Zilola O'ROLOVA,
Jizzax shahridagi 1-umumta'lim
maktabi o'quvchisi

Gazetamizning 6-sonida berilgan «SHOIR VA OLIM» RUBOIYSI KRIPTOGRAMMASINING JAVOBLARI:

Kalit so'zlar: 1. Tohir. 2. Behzod. 3. Yo'q. 4. «Humoyunnoma». 5. Agra. 6. Komron. 7. Kobul.

Ruboiy: Kim, yor anga ilm tolibi, ilm kerak,
O'rgangali ilm tolibi, ilm kerak.
Men tolibi ilm-u tolibi ilme yo'q,
Men bormen ilm tolibi, ilm kerak.

Zahiriddin Muhammad BOBUR

Makedoniyalik podshoh Iskandar Zulqarnayn harchand urinsa-da, O'rta Osiyoni bosib ololmadi. U qal'alami oylab qamal qilsa ham aholi unga taslim bo'lmasdi. Shunda u lashkarboshisini chaqirib dedi:

– Badavlat bu yurtga yurish qilar ekanman, meni bir narsa chuqur hayratga soldi. Qaysi vo-haga bormaylik, yaprogi ham, mevasi ham, soyasi ham doirasimon, bahaybat daraxtlar qarshimizdan chiqayapti. Balki O'rta Osiyoni zabt etolmayotganimizning sababi, shu daraxt bilan bog'liqdir. Shunday bo'lsa, uning siri nimada?

Lashkarboshi zir yuguribdi. Qo'lga tushgan asirlarni qiynoq-qistovga olgach, oxiri hukmdorning savoliga javob topib kelibdi.

– Podshohim, – debdi u ta'zim bajo aylab, – bu daraxtning nomi yong'oq ekan. Aytishlaricha, uning

turgan-bitgani shifobaxsh va foydali, yog'ochi beshik, shox-shabbasi o'tin, guli esa asal suv yig'ib berar ekan. Qal'ani uzoq vaqt qamal qilib, zabt etolmayotganimizning sababi, shu daraxtdir. Negaki, non-suvi tugagan qal'adagilar yong'oq mag'zini yeb, uzoq vaqt qamalga bardosh berishmoqda...

Iskandar Zulqarnayn bu mo'jizakor daraxtning saxovatiga qoyil qolibdi. So'ng, amr etib, mintaqasi va iqlimi O'rta Osiyoga yaqin yerlarida – Bolqonda ham yong'oq ekishga farmon beribdi. Jahongir ayonlari Bo'stonliq va Arslonbob yong'oqlaridan olib, Bolqonga jo'nashibdi. Faqat Gretsiya tuprog'iga ekilgan yong'oqlargina hosil beribdi. Shu tariqa, O'rta Yer dengizi qirg'oqlaridagi mamlakatlarda yong'oqzorlar barpo etilibdi.

Saida IBODINOVA

AYIQPOLVON

Mudroq bosib ayiqni,
Qishi bilan uxlaydi.
Burni-yu og'izlarin,
Sumalaklar qoplaydi.

Ammo jundor ayiqni,
O'z po'stini asraydi.
Uning yegan asali,
Kuch-quvvatin saqlaydi.

Xursanoy KARIMOVA,
Surxondaryo viloyati, Sho'rchi tumani

18-fevral 2013

Bosh muharrir:
Feruza JALILOVA

TAHRIR HAY'ATI:
Bahodir G'ANIYEV,
Svetlana INOMOVA,
Jahongir MUSA'YEV,
Murtazo SULTONOV,
Zoir ISAJONOV,
Sa'dullo TURSINOV
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Feruza ADILOVA
(mas'ul kotib),
Zikrilla TESHABOYEV,
Quroqboy ERGASHEV,
Sobitxon TURG'UNOV

Navbatchi
muharrir:
Sayyora
QODIROVA
Rassom:
Feruza
MATYOQUBOV
Dizayner:
Olovuddin
ORIPOV
Musahhih:
Nargiza
ABDULLAYEVA

Manzilimiz:
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Indeks: 100129.
Obuna indeksi: 198.
e-mail:
info@tongyulduzi.uz
www.tongyulduzi.uz

Tel: 244-63-08
Tel./faks:
(99871) 244-38-10

«O'zbekiston»
NMIUda chop etildi.
Tahririyatga kelgan barcha
qo'lyozmalar tahrir qilinadi,
mualliflarga qaytarilmaydi.
Haftaning dushanba kuni
chiqadi. Shakli A-3,
2 bosma taboq.
ISSN 2010-6092
Adadi - 88 570
Buyurtma N: J 6452

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi,
«KAMOLOT» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy
Kengashi,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga
qarashli bo'lmagan Xalqaro xayriya jam'armasi.

Gazeta O'zbekiston Matbuot
va axborot agentligida
0208-raqam bilan 2007-yil
2-fevralda ro'yxatdan o'tgan.